

НАСТАВНИ ПРОГРАМ ЗА НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ**ПРИРОДА И ДРУШТВО**

РАЗРЕД	СЕДМИЧНИ БРОЈ ЧАСОВА	ГОДИШЊИ БРОЈ ЧАСОВА
Пети	3	108

ОПШТИ ЦИЉЕВИ ПРОГРАМА

- Подстицање интересовања и природне радозналости ученика за активним упознавањем природних и друштвених појава и процеса, као и њихове међусобне повезаности.
- Оспособљавање ученика за разумијевање друштвених односа, схватање њихове међусобне условљености и повезаности, те улоге и значаја човјека у изградњи тих односа.
- Оспособљавање ученика за проналажење информација кориштењем различитих извора и облика прикупљања истих, самостално учење и тимски рад, те развијање истраживачких компетенција ученика и компетенција за цјеложивотно учење о природним феноменима и друштвеним процесима и њиховој међузависности.
- Развој животних вјештина код ученика у погледу комуникације, друштвене одговорности и критичког мишљења о промјенама у природи и друштвеном окружењу.

ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ ПРОГРАМА

- Систематизација, проширивање и повезивање претходних знања из природе и друштва и искустава са новим.
- Стицање сазнања о природи и друштву као увод у оспособљавање ученика за проучавање природних и друштвено-хуманистичких наука у предметној настави.
- Изграђивање основа научног погледа на свијет и омогућавање ученицима да уоче и схвате повезаност природних и друштвених појава и међузависности њихових процеса.
- Оспособљавање за организовано и систематично посматрање и истраживање природних и друштвених појава и процеса, те кориштење добијених података/налаза истраживања.
- Оспособљавање ученика за прикупљање материјала као историјске грађе карактеристичне за одређено временско раздобље.
- Подстицање и унапређивање способности за коришћење различитих извора сазнања и различите приступе у учењу природних и друштвених појава и процеса.
- Увиђање природних и друштвених појава и процеса, те указивање на улогу човјека у природним и друштвеним појавама и процесима.
- Стицање представа и знања о географском положају Републике Српске и Босне и Херцеговине.
- Стицање основних сазнања о природним и друштвено-географским карактеристикама Републике Српске и Федерације БиХ.
- Стицање основних сазнања о привредним ресурсима и привредној развијености Републике Српске и Федерације БиХ.
- Развијање свијести о сопственом националном идентитету и поштовању националног идентитета других народа.
- Уочавање различитих свједока прошлости и развијање позитивног става према културном наслеђу.
- Стицање основних сазнања о свједоцима прошлости, те различитим приступима упознати начин живота људи од досељавања Старих Словена па до краја 20. вијека.
- Стицање основних сазнања о небеским тијелима, постанку и саставу Земље, ваздуху.
- Стицање основних сазнања о екологији, међусобној зависности живе и неживе природе,

- као и међузависности унутар живе природе и међузависности унутар неживе природе.
- Стицање основних сазнања о биљкама и животињама у стаништима и животним заједницама.
 - Подстицање љубави према природи и подстицање ученика на заштиту и унапређење живе и неживе природе.
 - Стицање основних сазнања о човјеку као живом бићу, човјековом организму, његовом функционисању и начину заштите.
 - Поштовањем принципа очигледности, кроз излете и посјете, употпуњавати знања о природним и друштвеним појавама и процесима стеченим у школским условима.

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА

Ред. бр.	Теме	Оквирни број часова
	Природа	
1.	Небеска тијела	6
2.	Постанак и састав Земље	8
3.	Ваздух - омотач планете Земље	4
4.	Нежива природа - материјали	7
5.	Екологија	4
6.	Станишта и животне заједнице	15
7.	Човјек као дио природе	8
	Друштво	
8.	Република Српска и Босна и Херцеговина	4
9.	Природно – географске карактеристике Републике Српске и Федерације БиХ	8
10.	Друштвено-географске и природне карактеристике Републике Српске и Федерације БиХ	16
11.	Прошлост	28
	Укупно	108

ИСХОДИ УЧЕЊА И ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ/ПОЈМОВИ

Наставна тема 1: Небеска тијела (6 часова)

Посебни циљеви:

- стицање основних знања о небеским тијелима, Сунчевом систему
- карактеристикама појединих планета, значају Сунца за Земљу

ОЧЕКИВАНИ ИСХОДИ

САДРЖАЈИ/ПОЈМОВИ

Ученик ће:

- описати небеска тијела звијезде, планете, метеорите, сателите;
- уз помоћ рељефних слика набројати планете Сунчевог система према удаљености од Сунца;
- описати начин кретања Земље и осталих планета око Сунца;
- правилно поимати Сунце и процијенити његов значај за Земљу;
- идентификовати облик Земље;

Небеска тијела – појам.
Сунце – извор живота на Земљи.
Земља-планета Сунчевог система.

<ul style="list-style-type: none"> – уз помоћ модела приказати кретање Земље око своје осе и око Сунца; – идентификовати последице кретања Земље око своје осе и око Сунца 	
--	--

Наставна тема 2: Постанак и састав Земље (8 часова)

Посебни циљеви:

- усвајање знања о постанку и саставу Земље, врстама земљишта- тла
- проширивање знања о загађивању и заштити земљишта

ОЧЕКИВАНИ ИСХОДИ	САДРЖАЈИ/ПОЈМОВИ
<p>Ученик ће:</p> <ul style="list-style-type: none"> – описати процес настанка Земље; – набројати и разликовати Земљине омотаче (ваздушни и водени омотач); – разликовати главне дијелове у саставу Земље (Земљина кора, Земљино језгро, омотач језгра); – идентификовати узроке вулкана и земљотреса; – уочити да су земљотреси и вулкани обликовали изглед планете Земље; – разликовати врсте и типове тла/земљиште; – разликовати дјеловање сунчеве топлоте, хладноће, воде, вјетра и живих организама у тлу; – идентификовати начине одржавања и повећавања плодности тла, пошумљавања, наводњавања и одводњавања; – разликовати природна блага унутрашњости земље (руде, минерале и горива); – објаснити значај руда, минерала и горива за живот и рад човјека; – препознати и објаснити начине загађивања земљишта; – објаснити начине заштите земљишта. 	<p>Постанак и састав Земље. Тло- земљиште. Природна блага унутрашњости земље. Начини загађивања и заштите земљишта.</p>

Наставна тема 3: Ваздух-омотач планете Земље (4 часа)

Посебни циљеви:

- развијање свијести о особинама и саставу ваздуха;
- развијање научног погледа на свијет.
- Развијање свијести о очувању и заштити ваздуха

ОЧЕКИВАНИ ИСХОДИ	САДРЖАЈИ/ПОЈМОВИ
<p>Ученик ће:</p> <ul style="list-style-type: none"> – објаснити особине ваздуха (да је ваздух без боје, мириса, да се шири, има масу, заузима простор, врши притисак и креће се - вјетрови); 	<p>Ваздух и особине ваздуха. Састав ваздуха (Ваздух-кисеоник, као чинилац сагоријевања). Начини загађивања и заштите ваздуха.</p>

<ul style="list-style-type: none"> - набројати и описати састав ваздуха; - објаснити промјене при сагоријевању. - Описат ће значај ваздуха за живот на Земљи; - Разликовати узроке и посљедице загађивања ваздуха; - препознати начине заштите ваздуха у свакодневном животу. 	
--	--

Наставна тема 4 : Нежива природа- материјали (7 часова)

Посебни циљеви:

- проширивање знања о неживој природи
- стицање знања о смјесама и магнетним својствима материјала
- развијање свијети о рационалном кориштењу електричне енергије
- развијање свијети о о опасностима и заштити од пожара

ОЧЕКИВАНИ ИСХОДИ	САДРЖАЈИ/ПОЈМОВИ
<p>Ученик ће:</p> <ul style="list-style-type: none"> - идентификовати и уз помоћ раздвајати смјесе просијавањем, одливањем, цијеђењем и испаравањем; - уз подршку и помоћ испитати електричну проводљивост материјала помоћу једноставног струјног кола; - препознати примјере штедљивог коришћења електричне енергије; - објаснити примјере употребе магнета у свакодневном животу; - објаснити и набројати запаљиве материјале; - објаснити опасности и начине заштите од пожара (зна како угасити пожар). 	<p>Смјесе (течност , храна, земљиште, ваздух). Раздвајање састојака смјесе (просијавање, одливање, цијеђење, испаравање). Наелектрисавање предмета од различитих материјала. Електрична проводљивост (проводници и изолатори). Рационална потрошња електричне енергије и правилно руковање електричним апаратима у домаћинству. Магнетна својства материјала (природни магнети, могућност намагнетисања тијела и својства која тада испољавају). Запаљиви материјали (ознаке за запаљиве материјале).</p>

Наставна тема 5 : Екологија (4 часа)

Посебни циљеви:

- развијање свијести о најчешћим загађивачима у околини и значају сталног чувања и бриге за животну и радну средину.

ОЧЕКИВАНИ ИСХОДИ	САДРЖАЈИ/ПОЈМОВИ
<p>Ученик ће:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Дефинисати појам екологија и набројати еколошке факторе; - разликовати права и обавезе човјека према природи; - описати улогу еколошких покрета код нас у свијету; - разликовати појмове депонија и рециклаже отпада; - описати улогу комуналних предузећа; - препознаје улогу контејнера за разврставање различитог отпада; 	<p>Појам екологија. Рециклажа (значај). Разврставање отпада од пластике, стакла папира и метала. Међусобна зависност живе и неживе природе на планети Земљи.</p>

<ul style="list-style-type: none"> – процијенити међусобну зависност биљака, животиња и човјека (ланац исхране, произвођачи, потрошачи и разлагачи); – описати начин на који човјек мијења окружење, утицај на здравље и живот кроз правила понашања који доприносе одрживом развоју. 	
---	--

Наставна тема 6 : Станишта и животне заједнице (15 часова)

Посебни циљеви:

- уочавање и усвајање знања о природним стаништима и животне заједнице
- разликовање група животиња те уочавање међусобних односа међу њима;
- развијање љубави и правилног односа према биљном и животињском свијету.

ОЧЕКИВАНИ ИСХОДИ	САДРЖАЈИ/ПОЈМОВИ
<p>Ученик ће:</p> <ul style="list-style-type: none"> – разликовати основна обиљежја природних и култивисаних станишта и животних заједница; – навести врсте, значај и коришћење шума и њихову заштиту, те идентификовати опасности за шуме; – разликовати врсте животиња у шуми (звијери и племениту дивљач); – идентификовати међусобне односе и утицаје биљака и животиња у шуми; – уочавати и навести сличности и разлике ријеке, баре, језера и мора као животне заједнице; – уз помоћ модела препознати биљке и животиње које живе у води и поред воде; – навести значај, коришћење и заштиту воде као животне заједнице; – идентификовати ливадске биљке и њихов значај (трава, дјетелина, крмно биље, љековите биљке ливаде); – уз помоћ модела препознати животињски свијет ливаде; – идентификовати међусобне односе и утицај биљака и животиња на ливади и пашњаку; – описати како настају обрадиве површине; – разликовати биљке у повртњаку, те сличности и разлике њиховог гајења; – идентификовати значај и коришћење повртларских култура за човјека; – уз помоћ модела препознати биљке које расту на њиви; – објаснити значај житарица; – разликовати штетне организме на 	<p>Природна станишта и животне заједнице: Шума-карактеристике станишта и животне заједнице. Воде-карактеристике станишта и животне заједнице. Ливада и пашњак-карактеристике станишта и животне заједнице. Култивисана станишта и животне заједнице: Повртњак-карактеристике станишта и животне заједнице. Њива-карактеристике станишта и животне заједнице. Воћњак и виноград-карактеристике станишта и животне заједнице. Парк и цвијетњак- карактеристике станишта и животне заједнице. Одјељењски хербаријум.</p>

<p>житарицама (снијет, житна рђа);</p> <ul style="list-style-type: none"> – разликовати индустријске биљке и шта се од њих добија; – идентификовати међусобне односе и утицаје биљака и животиња у повртњаку и њиви; – разликовати корисне и штетне животиње у повртњаку и њиви; – описати начине заштите биљака у повртњаку и на њиви; – препознати и разликовати уз помоћ модела воће по врстама, те описати значај и начин кориштења воћа; – уз помоћ модела разликовати штетне од корисних инсеката, птица и других животиња у воћњаку и винограду; – уочити и описати међусобне односе и утицаје биљака и животиња у воћњаку и винограду; – навести начине заштите воћњака и винограда; – разликовати парк и цвијетњак; – уочити међусобне односе и утицаје биљака и животиња у парку и цвијетњаку; – објаснити начине одржавања и заштите паркова и цвијетњака; – знати објаснити поступак израде и учествовати у изради заједничког одјељењског хербаријума са биљкама сакупљеним из различитих животних заједница. 	
--	--

Наставна тема 7 : Човјек као дио природе (8 часова)

Посебни циљеви:

- Проширивање знања о развоју човјека, дијеловима његовог тијела, начинима заштите здравља;
- развијање свијести о пубертету и разликује најзначајније физичке промјене код дјевојчица и дјечака

ОЧЕКИВАНИ ИСХОДИ

САДРЖАЈИ/ПОЈМОВИ

<p>Ученик ће:</p> <ul style="list-style-type: none"> – препознати обиљежја човјека (усправан ход, мишљење, говор и друштвеност); – идентификовати животне циклусе развоја човјека (човјек се рађа, развија и умире); – разликовати главне дијелове човјековог тијела (глава, труп и удови) и основне функције човјекових органе (нервни систем, органи за кретање, дисање, крвоток, варење, излучивање, кожа, чулни органи); – идентификовати начине заштите сваког од органа код човјека; 	<p>Развој човјека (свјесно и друштвено биће). Дијелови тијела човјека. Нервни систем, органи закретање, дисање, крвоток, варење, излучивање, кожа, чулни органи. Физичке промјене у пубертету.</p>
--	---

<ul style="list-style-type: none"> – разликовати и објаснити најзначајније физичке промјене у пубертету код дјевојчица и дјечака 	
Наставна тема 8 : Република Српска и Босна и Херцеговина (4 часа)	
Посебни циљеви: <ul style="list-style-type: none"> - проширивање знања о својој земљи, обиљежјима земље и њеним границама 	
ОЧЕКИВАНИ ИСХОДИ	САДРЖАЈИ/ПОЈМОВИ
<p>Ученик ће:</p> <ul style="list-style-type: none"> – одредити положај и границу Босне и Херцеговине на рељефној географској карти у односу на државе у окружењу; – навести и описати основе административно-територијалног уређења БиХ; – разликовати и објаснити симболе (обиљежја) Босне и Херцеговине и Републике Српске. 	<p>Босна и Херцеговина- држава са два ентитета. Назив и положај на географској карти (ФБиХ и Република Српска). Симболи БиХ и Републике Српске.</p>
Наставна тема 9 : Природно-географске карактеристике Републике Српске и Федерације БиХ (8 часова)	
Посебни циљеви: <ul style="list-style-type: none"> - проширивање знања о природним и географским карактеристикама Републике Српске и Федерације Босне и Херцеговине - оријентација на рељефним географским картама - развијање свијести о позитивном и негативном утицају човјека на мијењање природе. 	
ОЧЕКИВАНИ ИСХОДИ	САДРЖАЈИ/ПОЈМОВИ
<p>Ученик ће:</p> <ul style="list-style-type: none"> – препознати, именовати, уочити разлике и показати на рељефној карти БиХ географски положај природно-географских области БиХ – препознати и одредити на рељефној географској карти Босне и Херцеговине положај равница, котлина, поља, планина, ријека и језера и објасни њихов значај; – уочити на рељефној географској карти положај Јадранског мора и дужину морске обале (БиХ) и објасни значај Неума за БиХ; – идентификовати основне типове климе у БиХ и њихове карактеристике, те описати њихов утицај на живот и дјелатност људи; – одредити положај на рељефној географској карти и уочити значај националних паркова у БиХ; – разликовати позитивне и негативне утицаје човјека на мијењање природе. 	<p>Рељеф БиХ. Воде БиХ: ријеке, језера, Јадранско море. Клима у БиХ. Национални паркови Босне и Херцеговине (РС и ФБиХ).</p>
Наставна тема 10 : Друштвено-географске и привредне карактеристике Републике Српске и	

Федерације БиХ (16 часова)

Посебни циљеви:

- проширивање знања о карактеристикама рељефа мјеста и околине;
- проширивање знања о привредним гранама и природним богатствима Босне и Херцеговине
- развијање позитивног и толерантног односа према идентитету других људи те уважавање различитости без обзира на националну, вјерску, полну или било коју другу припадност..

ОЧЕКИВАНИ ИСХОДИ

САДРЖАЈИ/ПОЈМОВИ

Ученик ће:

- идентификовати народе и националне мањине у БиХ;
- идентификовати вјерске објекте и навест ће зашто су они важни;
- препознати и објаснити основна обиљежја, обичаје и традицију конститутивних народа и појединих националних мањина;
- манифестовати позитиван став о свом националном идентитету и примјерима показује да поштује национални идентитет других народа;
- идентификовати сусједне државе БиХ, њихове главне градове;
- препознати уз помоћ рељефних слика обиљежја Србије, Црне Горе и Хрватске;
- идентификовати природна богатства у БиХ (шуме, пашњаци, руде, минерали, извори, природне љепоте) и њихов значај за живот човјека;
- препознати привредне гране које су развијене у БиХ и њихов значај за развој БиХ;
- идентификовати најважније привредне објекте и одреди њихов положај на географској карти БиХ;
- уочити везу између развијености привредних грана у БиХ и дјелатности људи.

Становништво у БиХ.

Вјере, обичаји и традицијаконститутивних народа и националних мањина у БиХ.

Очување националногидентитета.

Сусједне државе Босне и Херцеговине (Србија, Црна Гора, Хрватска) и њихови симболи.

Привредне карактеристике Босне и Херцеговине (Пољопривреда и шумарство; Рударство, индустрија и енергетика; Саобраћај, трговина; Туризам и угоститељство).

Природна богатства и дјелатност људи у РС и ФБиХ.

Развијеност и значај привредних грана у БиХ.

Наставна тема 11 : Прошлост (28 часова)

Посебни циљеви:

- Стицање знања о нашим прецима, њиховим сеобама и настанку првих држава на овим просторима
- развијање свијети о да су на нашим просторима постојале различите државе, да државе постају и нестају, да се мијењају;

ОЧЕКИВАНИ ИСХОДИ

САДРЖАЈИ/ПОЈМОВИ

Ученик ће:

- идентификовати свједоке прошлости;
- на примјеру из непосредног окружења

Свједоци прошлости.

Наши преци СтариСловени.

Прве српске државе.

Постанак Босне.

препознати материјалне, писане и усмене историјске изворе (насеља, тврђаве, вјерске објекте, ископине, зидине, културно-историјске споменике, оруђа, новац, књиге, старо посуђе, одјевне и украсне предмете) и објасни шта они представљају;

- правилно поимати и успјешно користи ленту времена приликом приказивања значајних догађаја из прошлости (одређивање редосљеда којим се збивају или су се збивали);
- на рељефној ленти времена одредити вријеме досељавања Старих Словена на Балканско полуострво;
- описати начин живота и занимања Старих Словена;
- идентификовати имена првих српских држава и на рељефној ленти времена означити вријеме њиховог настанка;
- објаснити вријеме настанка Босне;
- описати какав је живот био у Босни када је она била под турском влашћу;
- идентификовати облике отпора становништва у вријеме турске владавине;
- описати положај и однос становништва у БиХ под аустроугарском влашћу;
- разликовати узроке и повод за почетак Првог свјетског рата;
- идентификовати посљедице Првог свјетског рата;
- одредити вријеме настанка и простор који је обухватала Краљевина СХС;
- описати (објаснити) промјену имена у Краљевину Југославију;
- навести узроке Другог свјетског рата (циљеве фашистичких држава);
- описати напад Њемачке на Краљевину Југославију;
- описати начине на који је народ пружио отпор окупатору;
- идентификовати најважније догађаје током Другог свјетског рата;
- идентификовати споменике страдања Срба, Јевреја и Рома и одреди положај на рељефној географској карти (Јасеновац, Градина...);
- уочити да су на нашим просторима постојале различите државе, да државе

Турска освајања, пад Босне под турску власт.

Буне и устанци у БиХ.

Становништво у БиХ под аустроугарском влашћу.

Први свјетски рат.

Стварање Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца (Краљевина СХС).

Други свјетски рат.

Краљевина Југославије у Другом свјетском рату.

Култура сјећања и памћења (Страдање Срба, Јевреја и Рома).

Стварање СФР Југославије и СР Босне и Херцеговине.

Распад СФРЈ (1991).

Рат у БиХ (1992-1995).

- постају и нестају, да се мијењају;
- описати догађаје везане за распад СФРЈ (1991);
- идентификовати посљедице рата у БиХ(1992-1995).

КОРЕЛАЦИЈА СА ДРУГИМ НАСТАВНИМ ПРЕДМЕТИМА

Садржаји везани за предмет:

Српски језик :причање, именовање, описивање. Богаћење ријечника и способности изражавања.

Математика (предмети у простору и односи међу њима,).

Ликовна култура (моделовање тродимензионалних облика, рељефни облици).

Физичко васпитање (оријентација у простору, различите технике и врсте кретања које ученик изводи уз подршку)

НАПОМЕНЕ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ ПРОГРАМА

- Кроз сарадњу са Ресурсним центрима благовремено одговорити на индивидуалне потребе ученика које ће се у наставном процесу уочити.
- Приликом извођења наставе у највећој могућој мјери користи очигледна наставна средства, погодна за тактилно кориштење и манипулисање, рељефне облике и тродимензионалне моделе, макете.
- Ослањати се на чуло слуха те материјале који су погодни за припрему у аудио облику тако и имплементирати.
- Дидактичка средства која се користе у настави прилагодити претходном сазнању ученика, те његовом примарном каналу учења било да је чуло додира или слуха.
- Омогућити ученику додатну подршку по питању времена у ситуацијама када се нови садржаји усвајају или када се провјерава усвојено знање или вјештина.
- Демонстрацију активности требало би да прати што опширнији вербални опис како би ученик стекао што јаснију представу на који начин да изврши очекивану активност. При демонстрирању кад год је могуће користите стварни предмет о којем говорите, а затим рељеф, цртеж или слику. При демонстрацији покрета и радњи ученик с оштећењем вида треба бити модел. Демонстрирани предмет дати ученику у руке уз додатно говорно појашњење и довољно времена за перцепцију осталим осјетилима. При демонстрацији слику описати и објаснити у цјелини, а затим поједине дијелове.
- Прије гледања дијапозитива, филма, потребно је усмено објаснити ученика о садржају који ће се приказивати.
- Рељефне карте, шеме, дијаграми, таблице и скица за ученика с оштећењем вида требају бити индивидуалне.
- Пожељно је ученике из одјељења довести у прилику да у пару изводе активности са учеником оштећеног вида, како би се ученик оштећеног вида што више ослободио у интеракцији са вршњацима и потражио њихову подршку када је потребно.
- Неопходно је доста времена посветити вођењу ученикове перцепције на рељефној карти (потребно доста вјежбе); подстицати ученика да у већој мјери самостално трага за одговорима и сам доноси закључке;
- Уколико наставник не посједује макету мјеста, неопходно је прибјећи импровизацији у оквиру постојећих наставних средстава и дидактичког материјала како би ученици донекле имали представе о области коју обрађују, природна средства (биљке и животиње), модели биљака и животиња , рељефни цртежи, Брајева машина.
- У настави са ученицима оштећеног вида простор уредити на начин да њима буде познат. Уколико долази до измјене простора, ученике обавјестити о томе. Позиција и положај мјеста ученика у

учионици потребно је организовати на начин да ученик има могућност да прати наставу, види таблу и чује наставника а све то у зависности од преосталих и функционалне употребе визуелних способности. Пожељно је да позиција мјеста ученика буде у близини табле и катедре наставника. Наставу концептуализовати на начин да буде у што већој мјери заснована на познатом искуству, конкретним примјерима и очигледним наставним средствима. У настави са ученицима оштећеног вида а који при томе могу да прате визуелне садржаје, пожељно је користити аудиовизуелна средства у циљу што бољег приближавања апстрактних појмова. То се односи на употребу дигиталне технологије и садржаја са интернета у којима су на адекватан начин приказани садржаји који се обрађују.

- Праћење, вредновање и оцјењивање ученика вршити плански и континуирано кроз различите технике и поступке оцјењивања (самооцјењивање ученика, објективни испитни поступци и критеријски задаци за наставне области и/или наставне теме). Класичне писане провјере знања (контролне радове и/или задатке објективног типа) у настави природе и друштва пожељно је што мање користити. Приликом праћења и вредновања остварења исхода учења уважавати интересовања и активности ученика у процесу учења, а у складу са индивидуалним способностима и могућностима сваког ученика. Евалуацијом и анализом остварених исхода учења, омогућавати постизање веће ефикасности и унапређење процеса наставе.